T007 A HÀM VII 101-Kinh Tạp A Hàm-hết

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

11. Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû nuùi Keâ, thuoäc thaønh Vöông xaù. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Ngöôøi soáng trong theá gian, sanh töû trong moät kieáp, taäp trung xöông cuûa hoï laïi, giöõ khoâng bò hö hoaïi, thì nhieàu baèng nuùi Tu-di. Con ngöôøi duø coù sanh töû trong traêm kieáp, trong ngaøn kieáp vaãn chöa ñaéc ñaïo quaû A-la-haùn, Nieát-baøn. Naøy caùc Tyø-kheo, gom xöông cuûa ngöôøi trong moät kieáp thì baèng nuùi Tu-di, theá neân Ta daïy nhaân duyeân veà nguoàn goác sanh töû aáy. Naøy Tyø-kheo, caùc oâng caàn phaûi nhoå saïch, xa lìa goác sanh töû; tu taäp nhö vaäy thì khoâng coøn sanh töû. Khoâng coøn sanh töû thì chöùng Nieát-baøn, giaûi thoaùt khoûi theá gian. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

12. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät goïi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo vaâng daï, nghe lôøi Phaät daïy. Ñöùc Phaät daïy veà saéc: –Naøy caùc Tyø-kheo, haõy nieäm veà nguoàn goác cuûa khoå, nieäm veà voâ thöôøng tan hoaïi, laø quaùn saùt ñuùng. Tyø-kheo quaùn saùt ñuùng veà saéc, thì bieát roõ nguoàn goác cuûa saéc, bieát roõ saéc laø voâ thöôøng tan hoaïi. Ai bieát roõ vôùi quaùn saùt ñuùng nhö vaäy thì xa lìa saéc aùi; saéc aùi hoaïi thì saéc tham cuõng hoaïi; aùi tham hoaïi thì yù giaûi thoaùt. Ta daïy veà thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng vaäy. Tyø-kheo-nieäm veà nguoàn goác cuûa thöùc, nieäm veà voâ thöôøng vaø quaùn saùt ñuùng nhö theá. Tyø-kheo naøo quaùn saùt ñuùng nhö vaäy thì lìa ñöôïc aùi, aùi heát thì aùi tham cuõng heát, aét thoaùt sanh töû, ñaéc ñaïo. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

13. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Ta giaûng cho caùc thaày veà nôi phaùt sanh ra aùc vaø nôi phaùt sanh ra thieän. Caùc Tyø-kheo haõy laéng nghe vaø ghi nhôù. Caùc Tyø-kheo baïch: –Xin vaâng. –Naøy caùc Tyø-kheo, yù aùc coù töø nhöõng nôi naøo? Töø saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi phaùt sanh tham, saân, sôï haõi, si, taát caû aùc kieán; ñaây laø nguoàn goác cuûa aùc. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng vaäy. Ñaây goïi laø nguoàn goác phaùt sanh ra aùc. YÙ thieän coù töø ñaâu? Töø saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi, khoâng coù aùc kieán phaùt sanh, khoâng coù saân, sôï haõi, si, khoâng coù moät chuùt yù aùc naøo caû; ñaây goïi laø yù thieän. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy.

Phaät daïy: –Ta daïy veà goác cuûa thieän aùc laø nhö vaäy. 14. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Coù Boán yù chæ. Theá naøo laø boán? ÔÛ ñaây, coù vò Tyø-kheo quaùn saùt noäi thaân treân thaân, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ, nhöõng öu khoå do si meâ. Quaùn saùt ngoaïi thaân treân thaân, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ, nhöõng ñau khoå do si meâ. Quaùn noäi ngoaïi thaân treân thaân, taän löïc

chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ, nhöõng khoå ñau do si meâ. Quaùn saùt noäi thoï treân thoï, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt ngoaïi thoï treân thoï, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø nhöõng ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt noäi ngoaïi thoï treân thoï, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø nhöõng ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt noäi yù treân yù, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt ngoaïi yù treân yù, taän

löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt noäi ngoaïi yù treân yù, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ, vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt noäi phaùp treân phaùp, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt noäi ngoaïi phaùp treân phaùp, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ. Quaùn saùt ngoaïi phaùp treân phaùp, taän löïc chaùnh nieäm, tænh yù, khoâng queân, thoaùt khoûi si meâ vaø caùc ñau khoå do si meâ.

Phaät daïy: –Ñaây laø Boán yù chæ, ñeä töû Phaät neân thoï trì tinh taán thöïc haønh ñeå ñaéc ñaïo. 15. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, coù moät phaùp, moät phaùp naøy, neáu thöïc haønh, töôûng nieäm, tu taäp nhieàu thì thaân an tònh, yù ñöôïc chaùnh nieäm, seõ ñaït ñeán söï chaám döùt mong caàu, coù trí tueä, phaùp ñi vôùi nieäm. Theá naøo laø moät phaùp? Laø moät phaùp tu taäp An ban thuû yù. Tyø-kheo naøo vôùi phaùp An ban thuû yù naøy, tu taäp nhieàu, nieäm nhieàu, an truù nhieàu thì thaân an tònh, yù chaùnh nieäm, chaám döùt mong caàu, coù trí tueä, ñaày ñuû nieäm vaø phaùp. Naøy caùc Tyø-kheo, ñaây laø moät phaùp, laø moät phaùp maø thöôøng xuyeân tu taäp, ñöa ñeán nhieàu lôïi ích laøm thaân an tònh, chaùnh yù, chaùnh nieäm, chaám döùt mong caàu, ñem ñeán trí tueä, nieäm phaùp naøy khieán cho söï haønh trì taêng tröôûng vieân maõn. Naøy caùc Tyø-kheo, ñaây laø moät phaùp, neáu thöôøng xuyeân tu taäp seõ ñöa ñeán ñaéc ñaïo. Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

16. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Coù hai söùc maïnh khieán ñaït ñaïo cao thöôïng. Hai söùc maïnh aáy laø gì? Ñoù laø söùc quaùn saùt vaø söùc hoä trì. Theá naøo laø söùc quaùn saùt? ÔÛ ñaây coù vò ñeä töû laø baäc chaân ñaïo, hoïc taäp nhö theá naøy: “Thaân laøm aùc thì chòu quaû aùc, trong ñôøi naøy vaø ñôøi sau. Neáu ta laøm aùc thì töï thaân ta ñaõ phaïm toäi nhö vaäy, maø coøn gaây haïi cho keû khaùc. Ñaïo sö vaø ñoàng ñaïo ñeàu cho laø ta phaïm giôùi, moïi ngöôøi seõ noùi ta laø aùc. Ta cuõng do noùi lôøi khoâng toát ñeïp, sau khi maát thaân naøy, ñoïa vaøo ñòa nguïc. Ñaây laø thaân laøm aùc neân coù quaû baùo aùc, ñôøi naøy coù quaû aùc nhö vaäy, ñôøi sau quaû aùc cuõng khoâng khaùc Theá neân thaân phaûi töø boû laøm aùc, laøm vieäc thieän, quaùn saùt thanh tònh tröø thaân aùc cho ñeán khoâng phaïm.

Thaân vaø taâm ñeàu nhö theá. Ñaây goïi laø söùc quaùn saùt.

Theá naøo laø söùc hoä trì? Ai vôùi choã naém giöõ, vôùi choã höôùng ñeán, choã an truù, coù söùc hoä trì; thöïc haønh nhö vaäy ñaït ñeán chaùnh nieäm, ñeán choã thaønh töïu. Ñaây goïi laø söùc hoä trì. Ñaïo sö giaûng daïy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo hoan hyû ñaûnh leã. 17. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Coù ba löïc. Nhöõng gì laø ba? Moät laø Tín löïc, hai laø Tinh taán löïc, ba laø Trí tueä löïc. Tín löïc laø gì? ÔÛ ñaây coù vò Thaùnh ñeä töû thöïc haønh Phaät ñaïo vôùi taâm baát hoaïi, ñi ñöùng luoân nghó ñeán Phaät, noùi ñuùng lôøi Phaät, noùi ñuùng phaùp voâ sôû tröôùc, quaùn saùt ñuùng vôùi trí tueä, ñöôïc hoaøn toaøn an vui. Nhö vaäy ñi ñeán giaùc ngoä, boû aùc, ñaït tôùi trí tueä saùng suoát. Nhö vaäy goïi laø Tín löïc. Theá naøo laø Tinh taán löïc? ÔÛ ñaây coù vò Tyø-kheo ñoaïn tröø yù aùc ñaõ sanh, sieâng naêng tinh taán chaùnh yù laøm cho yù aùc chöa sanh khoâng phaùt sanh, yù thieän chöa sanh ñöôïc phaùt sanh, yù thieän ñaõ sanh laøm cho khoâng queân khoâng maát, ngaøy caøng taêng tröôûng chaùnh nieäm vieân maõn, tinh taán laøm cho yù giaûi thoaùt.

Ñaây laø Tinh taán löïc. Theá naøo laø Trí tueä löïc? Tyø-kheo naøo nhö thaät tri veà khoå, veà khoå taäp, veà khoå taän, veà xuaát ly khoå. Ñaây goïi laø Trí tueä löïc. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo tín thoï phuïng haønh. 18. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Coù boán löïc. Boán löïc laø gì? Moät laø YÙ löïc, hai laø Tinh taán löïc, ba laø Baát phaïm löïc, boán laø Thuû löïc. Theá naøo laø YÙ löïc? Tyø-kheo bieát roõ, bieát thaät roõ veà thieän vaø aùc laäu; bieát phaïm, bieát khoâng phaïm; bieát neân laøm, bieát khoâng neân laøm; bieát phi phaùp, bieát ñuùng phaùp; bieát phaùp traéng, bieát phaùp ñen; bieát thaät roõ veà nguyeân nhaân phaùt sanh ra laäu. Ñaây goïi laø YÙ löïc. Theá naøo laø Tinh taán löïc? ÔÛ ñaây coù vò Tyø-kheo ñoái vôùi lôøi höõu laäu thoâ aùc, lôøi xuùc phaïm, lôøi khoâng neân noùi, lôøi noùi ñen, lôøi noùi khoâng laøm lôïi ích cho ngöôøi; vôùi nhöõng lôøi aáy ñeàu vöùt boû heát. Neáu ñoái vôùi lôøi laøm saïch phieàn naõo, lôøi noùi khoâng xuùc phaïm, lôøi noùi ñaùng tu taäp, lôøi neân noùi, lôøi noùi traéng, lôøi noùi hôïp ñaïo, theá naøy laø caùc phieàn naõo, laøm theá naøy laø tham duïc, laøm theá naøy laø tinh taán, theá naøy laø yù neân thoï trì, theá naøy laø yù neân cheá ngöï. Ñaây goïi laø Tinh taán löïc. Theá naøo laø Baát phaïm löïc? ÔÛ ñaây coù vò Tyø-kheo khoâng phaïm nhöõng ñieàu ngaên caám veà thaân, veà mieäng, veà taâm. Ñaây goïi laø Baát phaïm löïc. Theá naøo laø Thuû löïc? Thuû löïc coù boán. Nhöõng gì laø boán? Moät laø kheùo noùi, hai laø boá thí, ba laø quyù meán giuùp ñôõ, boán laø töông trôï haïnh thieän. Ñaây laø Thuû löïc. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

19. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Phuï nöõ coù naêm theá löïc neân xem thöôøng ñaøn oâng. Nhöõng gì laø naêm? Moät laø saéc, hai laø ñoan chính, ba laø nhieàu anh em trai, boán laø gia ñình giaøu coù, naêm laø nhieàu taøi saûn.

Saéc laø gì? Nghóa laø ngöôøi phuï nöõ khoâng toát, ñaõ khoâng toát thì khoâng muoán möu sanh, thöôøng giaän hôøn, khoâng muoán chaêm soùc vieäc nhaø. Phuï nöõ maø töï cho mình xinh ñeïp khoâng ai baèng, töï cho mình coù nhieàu theá löïc cuûa anh em trai, töï cho mình laø nhaø giaøu coù, töï cho mình nhieàu taøi saûn, laø phuï nöõ khoâng toát. Ngöôøi phuï nöõ naøo trinh thuaän toát ñeïp thì khoâng caàn saéc nhö treân. Ngöôøi trinh thuaän chæ caàn daïy hai ñieàu thieän, ñaõ ñöôïc nghe daïy hai ñieàu thieän laø muoán laøm ra taøi saûn, khoâng öa giaän hôøn, muoán chaêm soùc vieäc nhaø. Ngöôøi nhö vaäy khoâng caàn xinh ñeïp. Theá neân laøm ngöôøi chæ neân chuù troïng ôû taâm tính, khoâng caàn theá löïc cuûa nhieàu anh em trai, khoâng caàn nhaø sang giaøu maø töï cao, khoâng caàn nhieàu taøi saûn maø buoâng lung taâm yù, neân nghe lôøi daïy, ñaõ ñöôïc daïy thì kheùo giöõ gìn khoâng löôøi bieáng, sieâng naêng möu sanh, taâm hoøa nhaõ, khoâng saân haän, thì khoâng boû beâ gia söï, muoán möu sanh thì lo laéng giöõ gìn gia nghieäp. Ngöôøi nhö vaäy laø phuï nöõ trinh thuaän toát ñeïp.

Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 20. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, nhöõng keû ít hieåu bieát thì cuøng lieân heä vôùi ñoàng loaïi, taäp hôïp, töông öùng, thích hôïp vôùi nhöõng keû ít hieåu bieát. Nhöõng ngöôøi ña vaên thì gaén boù vôùi ñoàng loaïi, taäp hôïp, töông öùng, thích hôïp vôùi nhöõng ngöôøi ña vaên. Nhöõng keû tham lam keo kieät thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi tham lam keo kieät. Ngöôøi boá thí thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi boá thí. Ngöôøi coù trí thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi coù trí. Ngöôøi ngu si thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi ngu si. Ngöôøi ña duïc thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi ña duïc. Ngöôøi thieåu duïc thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi thieåu duïc. Ngöôøi khoù trì giôùi thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi khoù trì giôùi. Ngöôøi deã trì giôùi thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi deã trì giôùi. Ngöôøi khoù nuoâi thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi khoù nuoâi. Ngöôøi

deã nuoâi thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi deã nuoâi. Ngöôøi khoâng bieát ñuû thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi khoâng bieát ñuû. Ngöôøi bieát ñuû thì cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi bieát ñuû. Ngöôøi khoâng thuû hoä cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi khoâng thuû hoä. Ngöôøi thuû hoä cuøng lieân heä... nhö treân... ngöôøi thuû hoä. Naøy caùc Tyø-kheo, nhö vaäy ngöôøi coù trí phaûi phaân bieät caùc nhaân duyeân naøy, neân ñi chung vôùi ngöôøi xöùng ñaùng, khoâng neân ñi vôùi ngöôøi khoâng xöùng ñaùng. 21. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Trôøi Ñeá Thích khi coøn laø ngöôøi ôû nhaân gian coù baûy nguyeän, troïn ñôøi thöïc hieän thaønh töïu söï mong caàu naøy, nhôø ñoù ñöôïc laøm trôøi Ñeá Thích. Baûy nguyeän aáy laø gì? Troïn ñôøi hieáu döôõng cha meï. Troïn ñôøi kính leã ngöôøi tröôûng thöôïng. Troïn ñôøi mieäng khoâng noùi ra lôøi nhö löûa chaùy. Troïn ñôøi noùi lôøi ñuùng nhö phaùp theo yù muoán. Troïn ñôøi khoâng noùi lôøi phaãn noä, dua nònh, doái traù. Troïn ñôøi noùi lôøi chí thaønh, hoan hyû chí thaønh, cöû chæ chí thaønh, thöôøng thuû tín, khoâng doái gaït moïi ngöôøi. Troïn ñôøi tuy soáng trong

ñôøi tham lam keo kieät, nhöng trong yù khoâng tham lam, boûn xeûn, soáng trong gia ñình nhöng thöïc haønh boá thí, töï tay cho theo yeâu caàu, öa thích boá thí, boá thí bình ñaúng. Ñaây laø baûy nguyeän cuûa Thieân vöông Ñeá Thích khi coøn laøm ngöôøi ôû theá gian. Troïn ñôøi thöïc hieän thaønh töïu caùc vieäc aáy, nhôø ñoù ñöôïc laøm thaân Ñeá Thích.

Ñöùc Phaät noùi keä:
Hieáu döôõng vôùi cha meï
Kính leã baäc Tröôûng thöôïng
Khoâng noùi lôøi thoâ aùc
Töø boû doái, dua nònh
Khoâng tham keo, boá thí
Khoâng saân, noùi hoan hyû
Khi coøn laøm thaân ngöôøi
Ñaõ thöïc haønh nhö vaäy
Ñöôïc sanh leân coõi trôøi
Chö Thieân ñeàu cung kính.
Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

22. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät laáy moät ít ñaát ñeå treân moùng tay, roài baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc thaày bieát theá naøo, ñaát treân moùng tay nhieàu hay ñaát treân maët ñaát nhieàu? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Ñaát treân moùng tay cuûa Phaät raát ít, khoâng theå so saùnh vôùi ñaát treân maët ñaát, khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn, moät phaàn vaïn, moät phaàn öùc, moät phaàn voâ soá, khoâng theå duøng soá hoïc hay lôøi noùi ví duï ñöôïc; vì ñaát treân maët ñaát raát nhieàu. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Cuõng vaäy, ngöôøi khoâng hieåu bieát, khoâng coù trí tueä, khoâng coù ñaïo nhaõn nhö ñaát treân maët ñaát. Ngöôøi coù trí tueä, coù ñaïo nhaõn, nhö ñaát treân moùng tay. Nhö vaäy laø ngöôøi coù trí tueä, coù ñaïo nhaõn; haõy hoïc trí tueä ñaïo nhaõn thì khoâng coù loãi, trí tueä sanh seõ töï giuùp mình. Caùc Tyø- kheo muoán haønh ñaïo, phaûi hoïc nhö theá. Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 23. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Thaân khoâng coù ñeàn ñaùp, thaân khoâng nhôù aân. Ai coù ñau beänh nhoû, toaøn thaân ñeàu thaáy ñau ñôùn, thöôøng chieàu theo yù muoán maét öa saéc ñeïp, tai thích tieáng hay, muõi öa muøi thôm, löôõi thích vò ngon, thaân öa meàm maïi. Ñeán khi ngöôøi baïi hoaïi, thaân laïi khoâng muoán giuùp ngöôøi. Vì sao vaäy? Vì thaân khoâng taän löïc giöõ giôùi phaùp, chæ gaây toäi. Naøy caùc Tyø-kheo, thôøi quaù khöù coù vò vua teân laø Ñaïi Hoa, khi saép cheát noùi raèng: “Than oâi! Nuoâi döôõng thaân naøy thaät voâ duïng, caû traêm naêm taän löïc cung phuïng noù nhö vaäy, khi caùi cheát ñeán, thaân lieàn hö

hoûng”. Nhö vaäy laø thaân khoâng coù ñeàn ñaùp; bieát roõ nhö vaäy thì thaân ñöôïc nuoâi döôõng chieàu chuoäng naøy nhö oan gia. Thaân töï taïo toäi, chæ ñau ñôùn

moät chuùt ñaõ öu saàu, thöôøng öa thích naêm duïc. Haõy xem kyõ thaân naøy laõo, beänh, töû ñang hoäi hoïp. Tyø-kheo haõy quaùn nieäm nhö vaäy chôù queân, ñaõ bieát roõ, haõy chæ daïy ngöôøi khaùc. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 24. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Sö töû, vua cuûa caùc loaøi thuù khi ra khoûi hang thì vöôn mình ngaùp, nhìn boán höôùng, roáng leân ba tieáng, roài ra ñi theo yù muoán. Sau khi thaáy giöõa nuùi coù soâng saâu roäng, khoù vöôït qua, sö töû lieàn döøng nghæ laïi beân bôø naøy vaø chæ nghó ñeán chuyeän vöôït qua bôø kia, tieáp ñoù thì ñi xuoáng laïi choã ñaõ ñi qua vaø trôû veà. Vua sö töû bieát nôi khoâng ñeán ñöôïc neân trôû veà, hay nôi khoâng vöôït qua ñöôïc neân trôû veà, neáu cöù muoán vöôït qua tôùi choã theo yù mình thì ñeán cheát vua sö töû cuõng khoâng theå tôùi ñöôïc nôi muoán bieát, vì khoâng theå ñi ñeán nôi. Khoâng ñaït ñöôïc choã hieåu bieát cuõng vaäy. Coù ngöôøi ngu si khoâng hoïc ñeán nôi ñeán choán, lieàn vì moïi ngöôøi giaûng noùi cho hoï, vôùi söï ngu si cuûa mình neân ngöôøi nghe khoâng hieåu, do thaùi ñoä ngu si neân khoâng ñaït ñöôïc choã mong muoán, vì khoâng thoï trì ñuùng choã quan troïng cuûa kinh phaùp. Do vaäy ngöôøi coù trí luoân töï caûnh tænh raèng ta phaûi noã löïc hoïc haønh kinh phaùp, ta seõ ra söùc hoïc taäp, ta seõ ra söùc tinh taán, ta seõ khoâng phoùng daät. Nhö vua sö töû sôï cheát neân khoâng vöôït qua. Ngöôøi phaûi bieát thieåu duïc ñeå haønh ñaïo, caùc oâng muoán tu hoïc ñaïo phaûi hoïc nhö treân.

Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 25. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi giaûng ñöôøng trong thaønh Vöông xaù. Khi aáy coù moät Baø-la-moân teân laø A-toác-luaân Töû ñeán gaëp Phaät duøng nhöõng lôøi thoâ aùc maéng Ngaøi döõ doäi. Ñöùc Phaät noùi ví duï cho Baø-la-moân A-toác-luaân Töû. Neáu ngöôøi khoâng laøm aùc, bò ngöôøi khaùc ñem ñieàu aùc ñeán maéng chöûi, hoï vaãn soáng trong saùng bình thöôøng. Ngöôøi aùc töø ñoù bò tai hoïa. Nhö ngöôøi ngöôïc

gioù tung buïi thì bò buïi baùm vaøo ngöôøi aáy. Baø-la-moân A-toác-luaân Töû ñem ñaàu maët laïy saùt chaân Phaät, baïch: –Con laø keû ngu si, ñaõ bieát loãi xin saùm hoái. Con nhö keû khoâng hieåu, khoâng bieát gì, thaät laø ngöôøi ngu, ñem lôøi teä aùc maéng chöûi Baäc Giaûi Thoaùt, laïi ñöôïc Phaät daïy baûo. Xin Phaät vì keû ngu si naøy maø nhaän cho con saùm hoái, töø nay veà sau con khoâng vi phaïm nöõa. Ñöùc Phaät daïy: –Baø-la-moân ñaõ bieát saùm hoái, vì ngu si khoâng hieåu bieát neân maéng chöûi Nhö Lai baèng lôøi aùc ñoäc, ñaõ thaáy roõ neân töï saùm hoái, töï giöõ veà sau khoâng taùi phaïm. Ngöôøi nhö vaäy ñöôïc taêng tröôûng khoâng thoaùi thaát trong ñaïo. Ai ñaõ thaáy loãi töï saùm hoái, töï trình baøy ra, khoâng che giaáu, giöõ nhö vaäy khoâng taùi phaïm. Baø-la-moân xin quy y Phaät. Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 26. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi nöôùc Vöông xaù. Coù vò Baø-la-moân teân Khoâng Gaây Haïi (Baát xaâm haønh giaû) ñeán gaëp Ñöùc Phaät, sau khi chaøo hoûi, ngoài qua moät beân, an toïa xong, Khoâng Gaây Haïi noùi vôùi Phaät: –Toâi teân laø Khoâng Gaây Haïi. Ñöùc Phaät traû lôøi: –Danh vaø nghóa phaûi hôïp nhau, oâng laø Baø-la-moân neân khoâng gaây haïi. Theá Toân noùi keä: Ai thaân khoâng gaây haïi Mieäng thieän, yù cuõng theá Ñuùng teân laø Khoâng Haïi Laønh

thay! Khoâng Gaây Haïi. Khoâng Gaây Haïi lieàn ñöùng daäy, ñaàu maët laïy saùt chaân Phaät, thöa: –Töø nay con xin thoï trì naêm giôùi, khoâng huûy phaïm. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy.

27. Phaät noùi kinh Thaát xöù tam quaùn Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Phaûi bieát roõ baûy xöù vaø quaùn saùt ba caùch, thì nhanh choùng ngay trong ñaïo phaùp naøy giaûi thoaùt ñöôïc moïi troùi buoäc, khoâng coøn yù troùi buoäc, töø trí tueä naøy chöùng ñaéc phaùp, thaáy phaùp, töï chöùng ñaïo, ñaõ chaám döùt thoï sanh, ñaït ñöôïc ñaïo haïnh, ñaõ laøm xong vieäc caàn laøm, khoâng coøn sanh trôû laïi. Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: –Theá naøo laø bieát baûy thieän xöù? ÔÛ ñaây coù vò Tyø-kheo bieát nhö thaät veà saéc, bieát veà söï taäp khôûi cuûa saéc, bieát nhö thaät veà saéc dieät taän, bieát con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän saéc, bieát saéc vò, bieát saéc khoå, bieát söï xuaát ly khoûi saéc. Nhö vaäy ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng bieát nhö thaät, bieát veà söï taäp khôûi cuûa thöùc, veà thöùc dieät taän, veà con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän thöùc, thöùc vò, thöùc khoå, veà söï xuaát ly khoûi thöùc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà saéc? Saéc laø boán ñaïi chuûng caên baûn vaø saéc do boán ñaïi taïo thaønh. Ñaây laø bieát roõ nhö thaät veà saéc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà saéc taäp khôûi? AÙi taäp khôûi laø saéc taäp khôûi. Ñaây laø bieát roõ nhö thaät veà saéc taäp khôûi. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät taän saéc? Bieát dieät taän aùi laø dieät taän saéc. Ñaây laø bieát nhö thaät veà saéc taän. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän saéc? Thaùnh ñaïo taùm ngaønh töø Chaùnh kieán ñeán Chaùnh ñònh laø taùm. Ñaây laø bieát roõ con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän saéc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà vò ngoït cuûa saéc? Bieát töø saéc sanh ra duïc hyû. Ñaây laø bieát roõ veà vò ngoït cuûa saéc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà khoå naõo cuûa saéc? Bieát saéc laø phaùp voâ thöôøng khoå, thay ñoåi. Ñaây laø bieát roõ veà khoå naõo cuûa saéc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà söï xuaát ly khoûi saéc? Giaûi thoaùt, lìa

boû, vöôït qua duïc tham veà saéc. Ñaây laø bieát roõ veà söï xuaát ly khoûi saéc. Theá naøo laø bieát veà thoï? Coù saùu thoï, maét tieáp xuùc sanh thoï, tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc sanh thoï. Ñaây laø bieát veà thoï. Theá naøo laø taäp khôûi cuûa thoï? Xuùc taäp khôûi laø thoï taäp khôûi. Nhö vaäy laø bieát veà söï taäp khôûi cuûa thoï. Theá naøo laø bieát roõ veà dieät taän thoï? Bieát veà dieät taän xuùc laø dieät taän thoï. Ñaây laø bieát roõ veà dieät taän thoï. Theá naøo laø con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän thoï? Taùm Thaùnh ñaïo töø Chaùnh kieán ñeán Chaùnh ñònh laø taùm. Ñaây laø bieát roõ con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän thoï. Theá naøo laø bieát vò ngoït cuûa thoï? Töø thoï ñöa ñeán hyû laïc theo mong caàu. Ñaây laø bieát roõ veà vò ngoït cuûa thoï. Theá naøo laø bieát veà khoå naõo cuûa thoï? Thoï laø phaùp thay ñoåi hö hoaïi khoâng vöøa yù. Ñaây laø bieát roõ veà khoå naõo cuûa thoï. Theá naøo laø bieát söï xuaát ly thoï? Giaûi thoaùt vöôït qua söï hoaït ñoäng cuûa tham aùi, cuûa duïc do thoï. Ñaây laø bieát veà söï xuaát ly thoï. Theá naøo laø bieát roõ veà töôûng? Bieát roõ saùu töôûng thuoäc thaân laø maét tieáp xuùc sanh töôûng; tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc sanh töôûng. Nhö vaäy laø bieát saùu töôûng. Theá naøo laø bieát töôûng

taäp khôûi? Xuùc taäp khôûi laø töôûng taäp khôûi. Ñaây laø bieát veà töôûng taäp khôûi. Theá naøo laø bieát veà dieät taän töôûng? Bieát veà dieät taän xuùc laø dieät taän töôûng. Nhö vaäy laø bieát veà dieät taän töôûng. Theá naøo laø bieát con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän töôûng? Bieát taùm chaùnh ñaïo töø Chaùnh kieán ñeán Chaùnh ñònh laø taùm. Nhö vaäy laø bieát con ñöôøng ñöa ñeán dieät taän töôûng. Theá naøo laø bieát vò ngoït cuûa töôûng? Do töôûng laøm nhaân duyeân sanh ra hyû laïc, thích yù. Ñaây laø bieát vò ngoït cuûa töôûng. Theá naøo laø bieát veà khoå naõo cuûa töôûng? Töôûng laø phaùp voâ thöôøng, khoå, thay ñoåi. Ñaây laø bieát veà khoå naõo cuûa töôûng. Theá naøo laø bieát xuaát ly töôûng? Laø söï giaûi thoaùt duïc tham, dieät taän duïc tham, vöôït qua duïc tham do töôûng. Ñaây laø bieát söï xuaát ly töôûng. Theá naøo laø bieát haønh? Bieát saùu haønh thuoäc thaân laø maét tieáp xuùc

sanh haønh; tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc sanh haønh. Nhö vaäy laø bieát veà haønh. Theá naøo laø bieát veà taäp khôûi cuûa haønh? Taäp khôûi cuûa xuùc laø taäp khôûi cuûa haønh. Theá naøo laø bieát veà dieät taän haønh? Dieät taän xuùc laø dieät taän haønh. Theá naøo laø bieát con ñöôøng dieät taän aùi duïc thuoäc haønh? Laø taùm chaùnh ñaïo töø Chaùnh kieán ñeán Chaùnh ñònh. Nhö vaäy laø bieát con ñöôøng dieät taän aùi duïc thuoäc haønh. Theá naøo laø bieát vò ngoït cuûa haønh? Haønh laøm nhaân duyeân sanh ra yù hyû laïc. Nhö vaäy laø bieát vò ngoït cuûa haønh. Theá naøo laø bieát veà söï khoå naõo cuûa haønh? Haønh laø phaùp voâ thöôøng, hoaïi dieät, khoå naõo, thay ñoåi. Nhö vaäy laø bieát veà söï khoå naõo cuûa haønh. Theá naøo laø bieát söï xuaát ly haønh? Laø traùnh neù duïc tham, ñoaïn tröø duïc tham, vöôït qua duïc tham thuoäc haønh. Nhö vaäy laø bieát neûo xuaát ly haønh. Theá naøo laø bieát saùu thöùc thuoäc thaân? Maét tieáp xuùc sanh thöùc; tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc sanh thöùc. Ñaây laø bieát thöùc. Theá naøo laø bieát thöùc taäp khôûi? Danh saéc taäp khôûi laø thöùc taäp khôûi. Ñaây laø bieát thöùc taäp khôûi. Theá naøo laø bieát thöùc dieät taän? Danh saéc dieät taän laø thöùc dieät taän. Ñaây laø bieát thöùc dieät taän. Theá naøo bieát con ñöôøng dieät taän thöùc? Taùm Chaùnh ñaïo töø Chaùnh kieán ñeán Chaùnh ñònh laø taùm. Ñaây laø bieát nhö thaät veà con ñöôøng dieät taän thöùc. Theá naøo laø bieát vò ngoït cuûa thöùc? Do thöùc laøm nhaân duyeân sanh yù hyû laïc. Ñaây laø bieát vò ngoït cuûa thöùc. Theá naøo laø bieát veà söï khoå naõo cuûa thöùc? Thöùc laø phaùp bò hoaïi dieät, khoå, thay ñoåi. Ñaây laø bieát veà söï khoå naõo cuûa thöùc? Theá naøo laø bieát xuaát ly thöùc? Ñieàu phuïc duïc tham, ñoaïn tröø duïc tham, vöôït qua duïc tham thuoäc thöùc. Ñaây laø bieát roõ neûo xuaát ly thöùc. Naøy Tyø-kheo ñaây laø baûy xöù caàn phaûi bieát roõ. Theá naøo laø baûy? AÁy laø saéc, taäp, taän, ñaïo, vò, khoå, ly. Ngay trong naêm aám ñaõ coù ñaày ñuû baûy phaùp naøy.

Theá naøo laø quaùn saùt ba caùch? Bieát roõ baûy xöù ñoái vôùi naêm aám vaø saùu nhaäp. Quaùn saéc thaân laø moät, quaùn naêm aám laø hai, quaùn saùu nhaäp laø ba. Theá neân goïi laø quaùn ba caùch. Naøy Tyø-kheo, phaûi hieåu roõ veà baûy xöù vaø thöôøng quaùn ba caùch, thöïc haønh nhö vaäy khoâng laâu thì ñoaïn tröø keát söû, khoâng coøn phieàn naõo, giaûi thoaùt keát söû, thaáy ñöôïc söï xuaát ly, chöùng ñaéc tònh chæ, heát sanh töû, choã laøm ñaõ xong, khoâng coøn trôû laïi neûo sanh

töû.

Phaät giaûng daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.